

Van(d)vittig situation langs Gudenåen

Af Kristian Pihl Lorentzen, Ans
MF for Venstre

De rystende fotos fra Svostrup Kro ved Gudenåen taler for dig selv. Aldrig før er Danmarks længste å gået så meget over sine bredder. Det er der en række årsager til. Heftig efterårsregn er en af dem. Flere befæstede og bebyggede arealer i Midtjylland med afledning af overfladevand til åen er en anden årsag. Vandremuslingen udbreder sig eksplosivt. Det har givet krystalklart vand med grøde, der i kraft af sollys til bunden vælter frem, så kanofarerne nærmest må skovle sig frem gennem åen. Det gældende vandløbsregulativ klart: Hvis der opstår en situation med varig vandstand ud over det normale samt hyppige oversvømmelser, så skal der handles for at sikre den fornødne afledning til havet. Handling kan være grødeskæring i åens fulde bredde – og helt til bunden. Eller fjernelse af de aflejringer med sand og mudder, der ad åre er opstået. De er propper i hullet med høj vandstand, oversvømmelser og varig forsumpning af terrænet til følge. Det medfører store tab for både de enkelte lodsejere langs åen, som for samfundet som helhed. Herunder også tab af rekreative værdier for naturnydere og lystfiskere.

Men problemerne har vokset sig mange gange større fordi den generelle vandstand i Gudenåen er markant højere end tidligere mellem Silkeborg og Kongensbro. Så skal det jo gå helt galt, når der kommer regn, fordi terrænet i ådalen hele tiden er som en gennemvædet svamp fyldt med vand - uden sugsevne når der kommer mere vand. Og så går åen over sine bredder med det samme regnen falder.

Hvorfor skrives der så ikke til handling? Igen en bred vifte af forklaringer. Men første og fremmest handler det om manglende politisk vilje og handlekraft til, at sikre løsninger på både kort og lang sigt. Skiftende miljøministre har på bl.a. min foranledning sendt hyrdebrev til kommunerne med klart pålæg om at handle, hvis åerne går ud over deres bredder. Men ofte sker der intet fordi velmenende biologer og andre eksperter vælger at fejlfortolke loven og EU-reglerne, så der ikke må slås grøde eller fjernes aflejringer. Jeg sender her en venlig tanke til mine partifæller i Silkeborg byråd, der har kæmpet bravt for at få den rette balance mellem hensynet til miljø og afvanding i kampen mod oversvømmelserne.

Jeg selv kæmper fortsat for at få vedtaget en tiltrængt præcisering af vandløbsloven, så hensynet til afvanding får en mere fremtrædende plads. Frivillige planlagte vådområder med fuld kompensation til lodsejerne kan også indgå i varige løsninger. Desuden er der behov for, at der på tværs af kommunegrænser gennemføres langsigtede og effektive helhedsplaner for vedligeholdelse af de større vandløb. Vi skal i det hele taget sørge for at kombinere de to centrale målsætninger: 1) Vandet skal langt mere effektivt ud til havet, 2) Et godt miljø for dyr og planter i åerne. Disse to hensyn kan med god vilje sagtens forenes. Men ét er sikkert: Handling er stærkt påkrævet. Lad os samle alle gode kræfter om at få standset det van(d)vid, der lige nu opleves ved Svostrup Kro og mange andre steder.